

Компетентнісне спрямування вивчення курсу фізичної географія України

В. С. Яценко, канд. пед. наук

В представлених матеріалах розкрито результати експериментального дослідження серед здобувачів освіти 8-мих класів закладів загальної середньої освіти змістового наповнення курсу фізична географія України. Зокрема, виявлено основні проблеми засвоєння геологічних, кліматичних, педологічних та природоохоронних понять, тощо.

Ключові слова: компетентнісне навчання географії, фізична географія України, педагогічний експеримент.

Компетентностное направление изучения курса физической географии Украины

В представленных материалах раскрыты результаты экспериментального исследования среди соискателей образования 8-мых классов учреждений общего среднего образования содержательного наполнения курса физическая география Украины. В частности, выявлены основные проблемы усвоения геологических, климатических, педологических и природоохранных понятий.

Ключевые слова: компетентностное обучение географии, физическая география Украины, педагогический эксперимент.

Competence direction of studying the course of physical geography of Ukraine

The presented materials disclose the results of an experimental study among applicants for the education of the 8th classes of general secondary education institutions of substantive content of the course on the physical geography of Ukraine. In particular, the main problems of mastering geological, climatic, pedological and environmental concepts were identified.

Key words: competence-based learning of geography, physical geography of Ukraine, pedagogical experiment.

Компетентнісне спрямування вивчення курсу фізичної географії України буде давати не лише географічні знання, а й навчатиме застосовувати їх на практиці, формуватиме ціннісне ставлення. На сучасний час оновлено навчальну програму з географії 6 – 9 класи. Відділом навчання географії і економіки були подані пропозиції, щодо спрощення навчальних програм, а також пропозиції до змістового наповнення навчальної програми курсу «Географія: регіони та країни» (рівень стандарту). У зв'язку з оновленням змісту чинних навчальних програм з географії України для основної школи в контексті Концепції Нової української школи, зміною назв навчальних курсів.

Проведені дослідження серед 8-мих класів загальноосвітніх навчальних закладів засвідчило ряд методичних проблем засвоєння змістового наповнення курсу фізичної географії України. За темами:

1. *«Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси»* – визначили типи рельєфу за походженням 45,5% респондентів (моренні горби,

конуси грязьових вулканів, степові блюдця) та лише 16,4% форм рельєфу дна моря.

2. *«Клімат і кліматичні ресурси»*. Респонденти не вміють аналізувати кліматограми (31,9%) та встановлювати відповідність між типами клімату.

3. *«Води суходолу і водні ресурси»*. 22,2% опитуваних мали низький рівень навчальних досягнень з особливостей природи акваторій Чорного і Азовського морів, особливо відсутні уявлення про рух морських течій (85,2%) в морях, які омивають Україну.

4. *«Ґрунти та ґрунтові ресурси»*. Складним для засвоєння залишається поняття «деградація ґрунтів» (25%) та географія поширення несприятливих процесів в Україні, як вторинне засолення, утворення ярів, радіаційне забруднення, заболочення.

5. *«Ландшафти України»*. Проблемною залишається і тема «Ландшафти України». Більшість респондентів (35,9%) не змогли навести приклади зміни рослинних угруповань в природних зонах України, охарактеризувати їх локальні особливості, поєднання природних компонентів.

6. *«Природокористування»*. Особливо турбує методистів географії рівень засвоєння респондентами знань про природно-заповідний фонд України (25,7%). Дані географічні об'єкти повторюються у різних темах – дендропарк «Софіївка», гора Говерла, печера «Кришталева», тощо.

В умовах Нової української школи основним завданням учителів географії стане компетентнісна підготовка учнів до життя у процесі навчання, при цьому слід враховувати зміни до навчальних програм з географії 6 – 9 класів.